

Анотація. В статті розглянуті особливості функціонального забезпечення заробітної плати в Україні.

Summary. The article deals with peculiarities of functional guarantee of salary in Ukraine.

УДК 657. 631. 6:631. 16

Вдовенко Л. О., к. е. н., доцент
Спориш О. І., магістр факультету обліку і аудиту
Вінницький національний аграрний університет

РОЛЬ АУДИТОРСЬКОЇ ПЕРЕВІРКИ В ОЦІНЦІ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація: Обґрунтовано значення незалежної аудиторської перевірки фінансового стану підприємства для ефективності його діяльності.

Ключові слова: аудит, фінансовий стан, аудит фінансового стану, аналіз фінансового стану, незалежна аудиторська оцінка.

В умовах побудови ринкових відносин в Україні, як показує вітчизняна практика, суттєво ускладнюються процеси контролю з боку держави, фінансових установ і потенційних контрагентів суб'єктів господарювання в аграрній сфері бізнесу. Недостатній рівень гнучкості облікової та бухгалтерської системи ставлять питання про інформаційну проблематику і вимагають зміцнення діючого державного і створення інституту незалежного фінансового контролю. Організація мережі аудиторських фірм в Україні покладе початок впровадженню справжніх економічних принципів фінансового контролю, побудованих на договірних, платних і взаємовигідних відносинах між аудиторами і підприємствами, що перевіряються.

Постановка проблеми. В країнах з розвинутою ринковою економікою аудиторська перевірка підприємств вважається нормою, без якої неможливий цивілізований бізнес. Роль аудиторської перевірки є визначальною для будь-якого підприємства в Україні, оскільки сприяє забезпеченню достовірності фінансової звітності підприємства та відповідно незалежністю від суб'єкта перевірки і керівництва перевіряемого підприємства. Фактор незалежності є

важливим, оскільки саме він дозволяє забезпечити неупереджену думку аудиторів про стан фінансової звітності клієнта.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями щодо проведення аудиту, його організації та методики, а також оцінки фінансового стану підприємств цікавляться та досліджують багато науковців. Зокрема З.Л. Бандура та Л.С. Вейкрута розглядають роль та значення аудиту в системі управління підприємством, І.В. Данильчук відображає значення оцінки фінансового стану в умовах антикризового управління, А.В. Дегтяренко досліджує особливості оцінки платоспроможності сільськогосподарських підприємств при проведенні аудиту, В. В. Смачило розглядає підходи щодо оцінювання фінансової стійкості підприємств, Р. Л. Хом'як пропонує методику аудиту фінансової звітності підприємств різних форм власності та видів діяльності, а також наводить основні процедури та помилки, які можуть статися під час цієї процедури, Г. Сиротюк досліджує організаційні та методичні аспекти аудиту. Також дану проблему висвітлено у працях О. А. Петрика, В.Я. Савченка, Б. Ф. Усача та інших. Проте невирішеними залишаються питання, які стосуються саме аудиту фінансового стану.

Постановка завдання. Метою нашого дослідження є визначення завдань аудиту фінансового стану підприємств та обґрунтування його ролі та значення в сучасних умовах ведення господарської діяльності підприємств.

Виклад основного матеріалу. Фінансовий стан підприємства - це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Таким чином, слід відзначити, що фінансовий стан підприємства є результатом всіх форм його діяльності як суб'єкта господарювання з одного боку та як результат такої

діяльності справляє ключовий вплив у майбутній зміні проявів діяльності підприємства, що формує його подальший поточний стан [1].

В позитивному фінансовому стані заінтересоване передусім саме підприємство, однак фінансовий стан будь-якого підприємства формується в процесі його взаємовідносин із постачальниками, покупцями, акціонерами, банками та іншими юридичними і фізичними особами. З іншого боку, безпосередньо від підприємства залежить міра його економічної привабливості для всіх юридичних осіб, у яких є можливість вибору партнера серед великої кількості підприємств, спроможних задовольнити економічний інтерес.

Систематичний аудит фінансового стану підприємства, вивчення його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості необхідний ще й тому, що обсяг одержаних доходів підприємства, розмір його прибутку залежать від його платоспроможності. Враховують фінансовий стан підприємств і банки, розглядаючи механізм їх кредитування та диференціацію відсоткових ставок.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності, тому на нього впливають у результаті всіх видів діяльності підприємства. Від фінансового стану підприємства також залежить безперебійний випуск і реалізація високоякісної продукції та відповідно зростання грошових надходжень та доходів підприємств.

Тому з вищевказаного, користувачів інформації про фінансовий стан підприємства можна поділити на дві групи: внутрішніх та зовнішніх (рис. 1).

Відповідну інформацію про фінансовий стан підприємства може надати незалежна аудиторська оцінка (аудит). Аудит відіграє важливу роль для фінансового стану підприємства, адже він є забезпеченістю підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності, а також своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

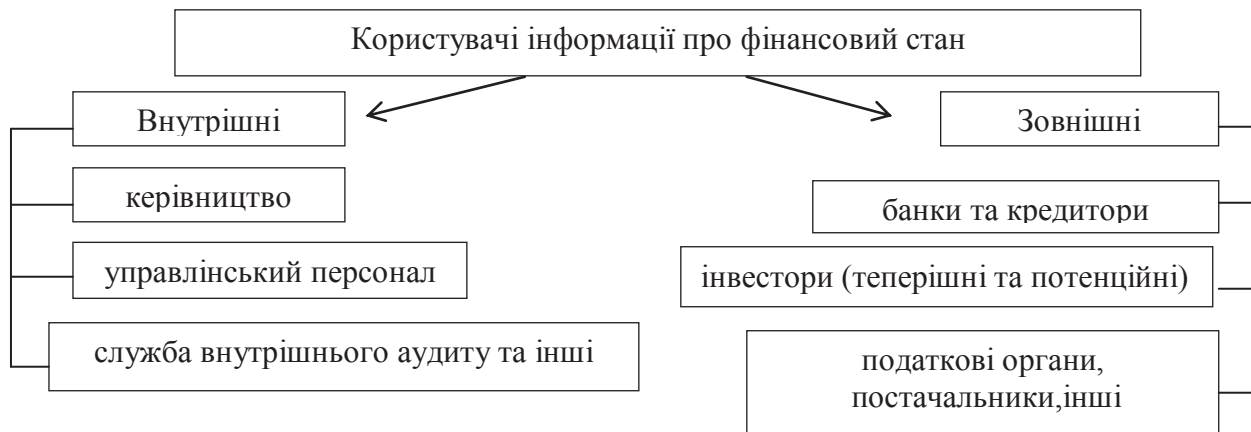

Рис. 1. Користувачі інформації щодо фінансового стану підприємства

Завданнями аудиту фінансового стану є:

- виявлення змін показників, які характеризують фінансовий стан підприємства;
- визначення факторів, які впливають на фінансовий стан підприємства;
- оцінка кількісних та якісних змін фінансового стану підприємства;
- оцінка фінансового становища підприємства на певну дату;
- визначення тенденцій змін фінансового стану підприємства.

Для того, щоб забезпечити виконання даних завдань, аудитору необхідно здійснити аналіз фінансового стану, адже він є основою і одним з видів аудиторських послуг.

Головною метою аналізу є своєчасне виявлення й усунення недоліків у фінансовій діяльності і пошук резервів поліпшення фінансового стану підприємства та його платоспроможності.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної і фінансової діяльності: якщо виробничий і фінансовий плани успішно виконуються, то це позитивно позначається на показниках фінансового стану підприємства. І навпаки, в результаті недовиконання плану з виробництва і реалізації продукції відбувається підвищення її собівартості, зменшення виручки і суми прибутку і як наслідок — погіршення фінансового стану підприємства і його платоспроможності.

Стійкий фінансовий стан, у свою чергу, робить позитивний вплив на виконання виробничих планів і забезпечення потреб виробництва необхідними ресурсами. Тому фінансова діяльність як складова частина господарської діяльності направлена на забезпечення планомірного надходження і витрачання грошових ресурсів, виконання розрахункової дисципліни, досягнення раціональних [2].

Аналіз фінансового стану підприємства визначають за такими елементами:

- прибутковістю роботи підприємства;
- оптимальністю розподілу прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства після сплати податків і обов'язкових платежів;
- наявністю власних фінансових ресурсів не лише мінімально потрібного рівня для організації виробничого процесу і процесу реалізації продукції; раціональним розміщенням основних і обігових фондів;
- платоспроможністю та ліквідністю [3].

Аналіз практики аудиту фінансової звітності в Україні засвідчує формальний підхід до цієї досить важливої справи, який не підвищує якості звітної інформації, а навпаки, штовхає керівництво підприємств, яке заручається позитивними висновками аудиторів на викривлення показників фінансової звітності.

Не кожен керівник чи бухгалтер повною мірою розуміє, для чого потрібен аудит на його підприємстві. Аудитори не зобов'язані вишукувати помилки та шахрайство, не мають наміру звинуватити керівництво у їх допущенні. Вони мають висловити думку про достовірність фінансової звітності, і в ході перевірки вказати на недоліки, усунення яких надасть керівництву впевненості щодо майбутньої податкової перевірки [4].

Тому, аудит фінансового стану — це не просто перевірка, а процес збирання незалежним аудитором достовірної інформації про об'єкт дослідження, в такому випадку — про фінансовий стан підприємства, з метою оцінки його відповідності визначеним критеріям і надання компетентного

висновку зацікавленим користувачам. Сьогодні аудит фінансової звітності не обмежується виявленням недоліків у системі обліку та фінансовій звітності клієнта за минулий рік чи декілька років. Від аудитора очікують також оцінки подій, які відбуваються після дати складання останнього балансу, висловлення думки про можливість безперервного функціонування підприємства, яке перевіряється протягом найближчого перспективного періоду, аналізу прогнозних фінансових показників [5].

Проведення незалежної аудиторської оцінки про фінансовий стан дозволить користувачам:

- упевнитися у правдивості інформації про фінансовий стан;
- проаналізувати показники фінансового стану та прийняти заходи щодо їх поліпшення;
- проконтролювати правильність ведення бухгалтерського обліку та відповідності показників фінансової звітності;
- уникнути фальсифікації документів фінансової звітності та шахрайства з боку працівників;
- встановити відповідність діяльності підприємства і ведення бухгалтерського обліку чинному законодавству.

Висновки. Отже, з побудовою ринкової моделі економіки підвищується самостійність підприємств, а отже зростає значення показників його фінансового стану. При цьому головна роль відводиться достовірності даної інформації, яку надають незалежні експерти (аудитори). Розвиток послуг вітчизняного аудиту обумовлений нагальними потребами суб'єктів господарювання, держави та самих аудиторських фірм. Оцінка фінансового стану є невід'ємною частиною проведення аудиту, без якого неможливе раціональне ведення обліку будь-якого суб'єкта господарювання.

Література

1. Данильчук І. В. Сутність фінансового стану підприємства та пошук управлінських рішень щодо забезпечення його ефективності [Електронний

ресурс]. / І. В. Данильчук // – Економічний вісник університету : Збірник наукових праць. – 2011. – №17/2. Режим доступу: <http://www.nbuu.gov.ua>

2. Руда Р. В. Аналіз фінансового стану підприємств та його значення в сучасних умовах / Р. В. Руда // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2009. – №3 (7). – С. 54 – 59

3. Городня Т. А. Аналіз фінансового стану та вдосконалення контролю за фінансовими показниками підприємства / Т. А. Городня// Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.1. – С. 183 – 186

4. Шевчук О. Д. Аудит в Україні – проблеми та перспективи розвитку / О. Д. Шевчук, Н. Г. Здирко // Економічний аналіз. – 2010. - №6. – С.530-532

5. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.libr.dp.ua>

Аннотація: Обосновано значення незалежної аудиторської перевірки фінансового стану підприємства для ефективності його діяльності.

Ключевые слова: аудит, фінансове становище, аудит фінансового стану, аналіз фінансового стану, незалежна аудиторська оцінка.

Summary: Justified by the value of an independent audit of the financial condition of the company for its effectiveness.

Keywords: audit, financial condition, audited financial condition, financial analysis, the independent auditor's assessment.

УДК 366.658.62

Волкова І.М.,
к.е.н., доцент,

Житомирський національний агроекологічний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧІВ НА РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Анотація. Обґрунтовано важливість проведення маркетингових досліджень попиту на органічну продукцію. Визначено чинники, що стримують розвиток органічного виробництва в Україні. На підставі результатів анкетування представлено ключові характеристики споживачів органічної сільськогосподарської продукції.

Ключові слова: органічне виробництво, екологічно безпечна продукція, маркетингові дослідження, сегментація, цільові споживачі.

Постановка проблеми. Протягом останніх років особливу увагу науковців та аналітиків привертає проблема споживання населенням України